

З НОВИМ ПОПОВНЕННЯМ, ІФДПІ!

ПЕДАГОГ

Щирікартаття

Газета заснована 30 вересня 1988 року.

№№ 23-24 (76-77) 1 ВЕРЕСНЯ 1990 р.

Ціна 6 коп.

Газета Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаніка

Доброго вам навчання!

В. І. КОНОНЕНКО, ректор інституту, професор

Перше вересня — день особливий, радісний, святковий. У кожного із нас — від неофіта-першокурсника до професора-ветерана — він викликає заряд енергії і натхнення, дух творчості, жадобу самовдосконалення. І водночас звертаєшся поглядом у день вчорашній. Що зроблено, досягнуто?

Тільки-тільки промайнув інститутський полудень віку. Наш педагогічний нині — один із найбільших на Україні. Маємо неабиякий авторитет серед педагогічної громадськості, у нас добрі викладацькі кадри, високі конкурси абітурієнтів. За кілька останніх років незрівняно зміцїла навчальна база, відкрито експериментальну школу-лабораторію, святково-оздоровчий табір. За плечима у науковий інституту ґрунтовні дослідження в історії України, мовознавстві і літературознавстві, фізиці, астрономії, педагогіці.

Але головне, звичайно, попереду. Що нас чекає в новому навчальному Передусім: це досить схилювати Декларацію про державний суверенітет України, потрібні конкретні дії. Першими в республіці ми звели викладання на різних факультетах української мови, історії України. Цього року значно розширили прийом на українське відділення спеціальності «російська мова і література» поєднавши із спеціальністю «Українська мова і література», запровадивши обов'язковий письмовий вступний екзамен із української мови і літератури. Відкрили кафедри історії України, графіки і декоративно-прикладного мистецтва. Це перші кроки.

Потрібно суцїло переглянути зміст навчання в інституті. А наша спільна мета — це створення кращої національної школи. І готувати студента до роботи в школі, збагаченої ідеями національного відродження, традиціями народної педагогіки, набутими української культури, науки і освіти, кращим світовим досвідом, сьогодні не можна так, як це ми робили раніше. Скажімо, чи добре знають студенти історію української нації? Адже наші досягнення в галузі математики, кібернетики визнані в усьому світі. А над чим працюють сьогодні українознавці — історики, літературознавці, мистецтвознавці, мовознавці? А якою мірою володіють наші студенти кращими знаннями? А чи добре обізнані вони з творчістю письменників, художників, композиторів нашого краю? Тут ще багато роботи попереду.

Скажемо відверто: багатьох студентів не задовольняють і форми наших занять. Або одноманітні потокові лекції, або семінари за схемою «запитання-відповідь». Мало читається спекурсів. Тим більше — за замовленням і вибором самих слухачів. А це ж

основний шлях зацікавити студентів конкретною проблемою, викликати потяг до наукової діяльності. А чи часто побутує в нас заняття — дискусія, диспут, пошукова гра? Навряд чи можна погодитись із тим, хто вважає, що достатньо давати студенту можливість ознайомитись із однією концепцією, одним підходом, що його поділяє сам викладач. Лише в ході жвавого обговорення, зіткнення різних точок зору може народитися істина.

Дуже застережливо дозволяють деканати і кафедри переходити кращим студентам на індивідуальний план навчання. А чому? Якщо студент впевнений в своїх силах, варто дати йому можливість випробувати себе. Як на мене, значно більша частка студентів могла б писати дипломні роботи. Але не на якусь вільнолюбну тему, а з актуальної, невсвітленої проблеми. І нехай працюють у наукових бібліотеках Києва і Львова. Тільки так можна виховати науковця, зміну педагогів-дослідників.

І ще так. Лише люди будуть добрі наслідки, коли ми в перших днях навчання зорієнтуємо моводу на школу. Взагалі вважаю, якщо студент щотяжко не змагає до шкільних, він втрапить щось непоправне. Варто, щоб навколо кожного нашого студента, кожного вчителя 23-ої школи створилася група студентів, які б були захоплені спільною педагогічною ідеєю, спільним пошуком.

Чимало проблем соціального буття інституту. Є і тут певні зрушення. Ректорат винайшов можливість додати до заробітної плати й інші технічні працівникам, обслуговувачому персоналу, а з 1 вересня допоможемо нашим асистентам. Нарешті прийшла радісна звістка: з початку навчального року одержить стипендію кожен студент, що встигає! Звичайно, це тільки частково усуває соціальну несправедливість, адже студентська стипендія на сьогоднішній день невисока. Відкриваємо додатково ще один заклад харчування. А на навчально-дослідному полі започаткували пасіку, запустили першу партію риби в побудований цього року ставок. Приємно, що на інститутській базі вперше відпочивали наші співробітники зі своїми дітьми.

Але скільки тут ще невирішеного! Головне — прискорити введення в дію нового гуртожитку, бо, як би не намагався студентський профком справедливо поділити місця, їх все одно бракує.

З 1-го вересня на повні груди працює інститут. Викладачі всіх кафедр обговорили свої проблеми. У колективі влилося чимало молодих здібних педагогів. Аудиторії і хили інституту заповнили жваві, стрімкі студенти. Такий знайомий, звичний галас. Навчальний рік розпочався! Щастя вам у ньому!

Знайомтеся: Надійка КАРДАШ

Щаслива посмішка на устах юної калушанки Надійки Кардаш — вона успішно склала вступні іспити і стала студенткою 1-го курсу фізико-математичного факультету нашого вузу. Попереду — неспокійне й цікаве студентське життя.

Фото Василя ДЖИЧКИ.

Збори колективу інституту

Збори колективу інституту відбулися 4 вересня о 15.00 годині. Провадили роботи колективу інституту у Івано-Франківському державному педагогічному інституті імені В. Стефаніка. Ректор інституту професор В. І. КОНОНЕНКО.

Запрошуються викладачі, студенти і працівники інституту. Ректорат, громадські організації.

Студент-90

ЛЮБИ
СЛАВІ
ПЕРШОКУРСНИКАМ

„Стань другою домівкою” або

ДЕКІЛЬКА ДУМОК ПЕРШОКУРСНИЦІ
НА ПОРОЗІ СТУДЕНТСЬКОГО ЖИТТЯ

Психологічний самоаналіз — цікава річ. Особливо захоплює спостереження за еволюцією власного способу мислення...

Десятилітнє дівчатко звернуло увагу на цікаву архітектуру великої споруди на тихій вулиці під липами і пішло далі.

Це ж дівча через шість років, готуючись «врати штурмом» педінститут, уже з острахом поглянуло на будинок, у якому належало пройти через страшні «тортури» у вигляді вступних іспитів.

Коли через рік прийшла здавати документи у приймальну комісію, руки тремтіли так, що не могла втримати екзаменаційний листок, один вигляд якого викликав панічних страхів...

Тепер це просто спогади, тепер я сміюся над своїми переживаннями. А тоді...

«Вступлю чи ні?» Це було рівнозначне питання «Життя або смерть?»

Чомусь з думки не сходили слова С. Лема: «Не все і не скрізь створене для нас...»

«Хай! Не хочу всього! Лише щоб один-єдиний інститут був створений для мене (чи я для нього?)!» Вступлю чи ні?»

Вступила...
Хто не знає, як калатає серце, коли підходиш до списку щасливців, які з сьогоднішнього дня стали студентами, і як воно радісно тенькає, коли бачиш серед них і своє прізвище, той даремно прожив.

Тепер все позаду...
Ні! Ні!! Все попереду! Попереду — нове життя. Омріяне і довгождане. Незвідане і привабливе.

Любі друго-, третьо-, четверто- і п'ятикурсники! Згадайте, як неслівно ви вперше переступили поріг інституту. Станьте нам, першокурсникам, друзями!

Така недосяжна колись та близька і рідна тепер альма-матер! Стань нам другою домівкою!

Леся ОСТАПОВА.

Тепер уже студентка 1-го курсу філологічного факультету.

Конференція Шляхом оновлення

Оновлення радянського суспільства, доля перебування в багатьох випадках залежить від рівня суспільної свідомості населення. Актуальним питанням стану суспільної свідомості і суспільних відносин в умовах перебудови була присвячена Всеукраїнська науково-практична конференція, яка проходила в Чернівцях.

У роботі конференції взяли участь науковці з Івано-Франківська: Й. І. Коваль, М. В. Кушнірюк, В. К. Ларіонова, Я. С. Трахтенберг — викладачі кафедри філософії нашого інституту, Г. Г. Гараніна і І. М. Стойко — доценти кафедри філософії ІФНГУ, Т. Г. Бабіна і А. А. Васецький — викладачі кафедри суспільних наук медінституту.

Конференція відрізнялась від попередніх візань, які розглядали дану тематику, деякими особливостями, — говорить член оргкомітету, Йосип Іванович Коваль. — По-перше, вона зібрала широке коло спеціалістів-суспільників — філософів, соціологів, економістів, психологів, політологів, істориків, екологів. Це сприяло всесторонньому розгляду різних проблем. По-друге, на ній були широко представлені практичні працівники — партійні, профспілкові, комсомольські і господарські керівники, представники самодіяльних громадських об'єднань.

Олександра ДІДИК.

Пісні єднання Ми—українці

Духовні мости єднання прокладено з Прикарпаття аж до далекої Австралії завдяки українській народній пісні, гуцульським мелодіям.

Фольклорний колектив учнів Ільцівської непервної середньої школи Верховинського району виїжджав до Львова, де в Шевченковому гаю виступав разом з українським ансамблем «Веселка» із Сіднею.

Вчительці української мови і літератури Л. Є. Данилюк вдалося згуртувати обдарованих дітей у фольклорний колектив. Завдяки зусиллям Лідії Євстахівни юні аматори із села Ільців по-самобутньому відтворюють сцени гуцульських вечорниць. Діти часто виступають з концертами не тільки в своєму районі, а й за його межами. Популярність їхня росте. Про це свідчить і той факт, що гуцулат запросили до Львова спільно з австралійськими українцями дарити концерт. Пісня стала взяти єднання дітей української діаспори з Австралії та їх ровесників з Гуцульщини.

Омельян ГАВРИЛІВ.

Нова кафедра вузу

У Львівському університеті імені І. Франка відкрито ще одну кафедру — «Географія України». Вона готуватиме спеціалістів-географів для середніх шкіл, технікумів, науково-дослідних і проєктно-конструкторських інститутів, а також забезпечуватиме підвищення кваліфікації викладачів. Кор. Укрінформ.

Шукачі скарбів

Безцінний скарб народу — його пісні. Особливо славяться ними рідна моя Косівщина, де кожна коломийка — як квітка рододендрону на гірському шпилі, де кожне село має свій неповторний коломийковий мотив. Визбирувати ці перлини, низувати їх одна до одної в осяйне коштовне намисто — чи є що краще від цієї почесної роботи?

Поцтило нинішнім другокурсникам, майбутнім філологам-українкам — їхня фольклорна прикитка проходила в славному гу-

цульському селі Рожневі, на батьківщині Марії Стефук та Федора Погребенника. Тепло зустрінуті директором місцевої школи, однієї з кращих в області, Е. Д. Галичуком, всією сільською громадою, студенти, очолювані своїм старостою Любомиром Стригнаглоком та викладачем С. І. Хоробом провели прекрасний тиждень в оточенні чарівної гірської природи та неповторного гуцульського фольклору.

І. АНДРУСЯК.
Студент 4-го курсу філфаку.

До джерел національної школи

Кабінет суспільних предметів Івано-Франківського інституту удосконалення вчителів спільно з науковцями педінституту імені В. Стефаника та співробітниками обласного краєзнавчого музею вперше провели курси керівників шкільного факультативу «Етнографія і фольклор України». Більшість занять носила практичне спрямування завдяки зусиллям керівника курсів Г. П. Бабійчук.

Тематичні заняття проходились безпосередньо на базі обласного краєзнавчого музею (у відділі народного мистецтва), Народного музею освіти Прикарпаття при педінституті, Історико-архітектурного заповідника «Скити Маняського» та в музеї етнографії і побуту с. Саджава Богородчанського району.

З цікавими лекціями і методичними порадами з проблем української етнопедagogіки, з питань вивчення і популяризації українського дитячого фольклору виступили професори педінституту М. Г. Стельмахович і Л. М. Кіліченко. У роботі курсів активну участь взяли

вчителі-методисти М. Г. Покиданець і М. Д. Сокол. Слухачі курсів були учасниками практичних занять, зокрема ними було цікаво змодельовано урок з народознавства «Пісня — душа народу». На заняття були запрошені батьки, учні — учасники художньої самодіяльності НСШ № 6 м. Івано-Франківська. Крім того, слухачі брали активну участь у проведенні українських вечорниць, які проходили на базі СПУ № 3 м. Івано-Франківська.

На конференції з обміну досвідом йшла конкретна ділова розмова про перші здобутки в минулому навчальному році, зокрема по збору і використанню на місцях фольклорного та етнографічного матеріалу. Вчителі, які вперше будуть проводити факультативний курс, отримали орієнтовні розробки практичних занять.

Це дасть можливість удосконалювати цю діяльність і зробити її постійною на шляху до створення національної школи.

Б. ГАВРИЛІВ.
Запідаючий музеєм освіти Прикарпаття.

Про рідну землю

Під такою назвою оголошується обласний конкурс на створення композиторами Прикарпаття кращих піснених творів про рідну землю.

Конкурс проводять обласне відділення Музичного товариства УРСР, обласний науково-методичний центр народної творчості і культурно-освітньої роботи та обласний профспілковий центр культури.

УМОВИ КОНКУРСУ:

- 1. На конкурс приймаються нові й апробовані твори, які ще не були опубліковані у спеціальних виданнях.
- 2. Твори мають бути підтекстовані, чітко написані на білому нотному папері, а віршовані тексти — надруковані на машинці в двох примірниках.
- 3. Для переможців конкурсу встановлено такі премії:

- I премія — 100 крб.
- II премія — 80 крб.
- III премія — дві по 50 крб.

- 4. Відзначені преміями, а також оригінали за змістом і формою твори за пропозицією журі будуть надруковані в обласних газетах, а також буде видана збірка кращих творів.

- 5. До клявіру твору, на якому зазначені девіз та назва, додається концерт з даними про автора: прізвище, ім'я, по-батькові, освіта місце роботи, домашня адреса, телефон.

- Останній термін подання творів на конкурс — 1 жовтня 1990 р. Підсумки конкурсу будуть підбиті до 1 листопада цього року й опубліковані в обласних газетах та газеті «Педагог Прикарпаття».

- Надіслані на конкурс твори не рецензуються, їх рукописи авторам не повертаються.

- 6. Твори надсилати на конкурс під девізом на адресу: 284000, м. Івано-Франківськ, Радянська вул. 65, обласне відділення Музичного товариства УРСР. На конкурс «ПІСНІ ПРО РІДНУ ЗЕМЛЮ».

Галич Степана Пушкіка

Мабуть, ви чули пісню, де є такі рядки:
— Не пийте, діти,
— Вкраїна просить,
— Не пийте, діти,
Я в вас одна.

Ця актуальна пісня стає досить популярною. Хто ж її автори? Одні називають пісню народною, інші навіть стверджують, що ці слова належать Т. Г. Шевченкові. Але це не так.

Пісня «Не пийте, діти» народилась зовсім недавно. Одним з її авторів і першим виконавцем є відомий кобзар Василь Литвин, який поклав на музику слова нашого земляка Степана Пушкіка.

Вірш «Не пийте, діти» увійшов до нової збірки поета «Галич», яка щойно вийшла у видавництві «Молодь». Ця невелика книжечка Степана Пушкіка об'єднала його твори про далеку і близьку історію нашої Вітчизни — Київську Русь, Козаччину, трагічні сторінки XX століття, вірші про проблеми нашого сьогодення. До книжки також увійшли твори, які свого часу з різних причин не були опубліковані.

Розум і серце України

Урочистий вечір з нагоди 134-ї річниці від дня народження Івана Франка, який за висловом Максима Рильського, є «розум і серце України», відбувся у міському Будинку культури № 1.

Вечір відкрила професор кафедри української літератури педагогічного інституту імені В. Стефаника Л. М. Кіліченко.

У своєму виступі вона відзначила насамперед багатогранність таланту, універсальність генія Івана Франка. «Проте, на жаль, — продовжила промовець, — ми змушені констатувати той факт, що істинного Франка ми не знаємо, а його гострий розум, залізна логіка, побудовані на глибоких знаннях і аналізі все-світньої історії суспільних рухів, нам вкрай потрібні».

Від красного письменства виступили: члени Спілки письменників УРСР колишній випускник нашого вузу Ярослав Дорошенко та Роман Юзва.

У їх словах прозвучали тривога за майбутнє українського народу, про яке

так вболівав Каменяр. Він вважав, що справедливого ладу можна досягти «правдою, трудом й наукою», а не «зброєю, не силою вогню, заліза і війни».

Ці пророчі висловлювання набирають особливого змісту і звучання, коли Україна стала на шлях національного єднання та духовного відродження.

Поет Роман Юзва висловив впевненість, що вогонь Франкового слова і сьогодні продовжує надихати літераторів до самовідданої праці на терені духовної просвіти українського народу.

У програмі вечора звучали пісні на слова Івана Франка, а також стрілецькі пісні у виконанні хорового колективу «Союзу українців» та тріо бандуристок у складі Софії Рошнівської, Любові Цанцало та Ольги Борискевич.

Вечір закінчився під звуки пісні «Вічний революціонер», яку підхопили всі учасники свята.

Фоторепортаж Є. ГОРДИЦІ, В. БОВ'ЯКА.

ЗВЕРНЕННЯ

обласного Товариства української мови імені Тараса Шевченка до освітян, всіх громадян Івано-Франківщини

Шановна громадо!

Оновлюється наше життя, розриває пута застарілих догм. І хоч іде важко, та вперто пробиває собі дорогу, бо є природним і закономірним. Подбаймо, щоб ця животнорна хвиля торкнулася дитячих ясел, садків, шкіл, училищ, технікумів та вузів, конкретними діями підтримаймо звернення Комісії Верховної Ради УРСР з питань народної освіти і науки, з питань культури та духовного відродження до батьків.

Сьогодні, коли набув чинності «Закон про мови в Українській РСР», коли Верховна Рада республіки прийняла «Декларацію про державний суверенітет України», ми закликаємо батьків віддати дітей до шкіл з українською мовою навчання. Це наш святий обов'язок, обов'язок перед історією, перед поколіннями, що пішли з життя в ім'я свободи і процвітання нашої землі, перед сплюндкованими могилами, перед нашою лам'яттю і майбутнім України. Зробімо цей вибір раз і назавше, скиньмо з себе відчуття приниження, сприяймо тому, щоб новий 1990—1991 навчальний рік став ще одною сходинкою у становленні національної школи, підтримаймо живі паростки її початків.

Уже нині роблять перші кроки малі академії народних мистецтв (МАНМ), повертаємо школі втрачену і страчену пісню, споконвічні традиції, основу нашого родоводу, істинне джерело духовності і самопізнання. Розгортаймо цю добру справу, не цураймося такої роботи, ідімо в дитячі ясла, садки, школи з доброю душею і добрими намірами; пропагуймо книжку, пісню, науку, не будьмо байдужими до того, хто виховує наших дітей, як вони це роблять.

Так допоможімо школі, садкам, училищам, вузам стати народними, повернути їм гуманні засади навчання і виховання, доброту, людяність, теплоту і душевність до юні. Станьмо проти надуманих численних заходів, брехні, яка подається у різних формах. Не даймо на поталу наше майбутнє! Відродім школу з людським обличчям, живою думкою, енергією пошуку, школу; де формувалися б високий духовний світ, національна самосвідомість, справжнє, а не фальшиве почуття поваги до народів інших країн, їх почуттів і прагнень.

Введімо дітей у світ правдивої історії, розкриймо перед ними велич національних святинь, докажімо, що доля українського народу — це не лише класові битви, перемоги п'ятирічок і грандіозні будови. Наші нащадки повинні знати правду про минуле, якою б гіркою вона не була, — про дохристиянську і княжу добу, козацькі війни, колонізацію України, громадянську війну, національні змагання, бідну тридцять третью й інших років, масові репресії в нашому краї, про діячів історії, творців матеріальної і духовної культури.

Збережімо і примножимо чистоту і красу рідної мови, даймо дошкільнятам і школярам можливість відчуття її величчя і багатства, прищепімо потребу берегти її. Використаймо для цього могутню духовну силу — українську літературу, творчість національних геніїв, відомих і невідомих письменників, чий голос будив людську думку і вів до пізнання самих себе та всього світу.

Привернімо дітей до багатющого фольклорного джерела, музики, ремесла. Навчім їх поважати звичаї і традиції українського народу, шанувати батьків і родину, старших, рідну оселю і лелече гніздо...

Станьмо прикладом для них у всьому! Рішуче борімося з пияцтвом, наркоманією; аморалізмом старших, лихослів'ям, навчім дітей розрізняти добро і зло.

Покеруймо гуртками, клубами, передаймо дітям у спадок все, що зберегли і доброго набули, щоб не рвався наш генетичний корінь, а міцнів у спадкоємній силі!

Закликаємо вас до цієї великої праці, бо немає важливішої для України справи, ніж виховати гідних синів і дочок, здатних постояти за її національні ідеї.

Президія обласної ради Товариства української мови імені Тараса Шевченка.

Педагог літературознавець

В Івано-Франківську (тодішньому Станіславі) у 1938—1945 роках жив і працював син Великого Каменяра Тарас Іванович Франко — педагог і літературознавець, автор книжок «Старе вино в новім місті», «На крилах гумору», «З чужої леванди» (1913), «Збиточний Амор» (1918), «Нарис історії римської літератури» (1921).

Пізніше побачили світ книги спогадів Т. І. Франка «Великий Каменяр» та «Про батька...» (1956) і збірка гуморесок «Вздвож і впоперек» (1965). Тарас Франко помер восени 1971 року у віці 82 роки. Він закінчив філософський факультет Львівського університету. Був професором Коломийської і Станіславської гімназії, науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР. Кандидат філологічних наук, член Спілки письменників СРСР.

По вулиці Тараса Шевченка, 95, де тепер розміщено відділення Спілки письменників України, урочисто відкрито меморіальну дошку із барельєфом Тараса Франка (скульптор А. Лендел, архітектор М. Гресько).

Студент-90

Чи легко стати першокурсником?

Щоб стати першокурсником, потрібно зовсім небагато: успішно скласти вступні іспити і пройти конкурс на зарахування.

Проте пощастило далеко не всім абітурієнтам, які виборювали високе звання студента, оскільки місце 780, а претендентів було 1794.

Тепер, коли позаду екзаменаційні пристрасі, є можливість зробити аналіз, підбити підсумки роботи приймальної комісії.

Розповідає відповідальний секретар приймальної комісії доцент С. П. ГАНДЗЮК:

— Приймальна комісія працювала досить напруже-

но, бо це не лише технічна робота; доводилося вирішувати складні питання, пов'язані із вступом абітурієнтів до вузу. Слід зазначити, що серед 1794 абітурієнтів було 386 з цільовим направленням, хоча план цільового набору становив 260. Із 515 медалістів та тих, хто закінчив училища та технікуми з відзнакою, витримали конкурс 426. За результатом першого екзамену було зараховано 137 медалістів, а з числа слухачів підготовчого відділення зарахували 70 чоловік.

— На які спеціальності конкурс був найбільший? — У порівнянні з поперед-

німи роками конкурс невеликий, проте, наприклад, на спеціальності «педагогіка і психологія (дошкільна)» було 4 чол. на місце, «педагогіка і методика початкового навчання» (виховання в дитячому будинку та школі-інтернаті) — 3,9 чол. на місце.

— Чи мали місце конфліктні ситуації у ході роботи приймальної комісії?

— Якійсь скандальних ні. Окрім того, що спеціальна комісія у восьми випадках, коли абітурієнти оскаржували двійки, ставила трійку.

— Можливо, у роботі комісії були якісь нововведення?

— Так. На підставі рекомендації комісії по освіті та науці обласної Ради народних депутатів до складу приймальної комісії були включені депутати обласної Ради директор Богородчанської середньої школи Борковська Ярослава Дмитрівна та вчитель української мови та літератури з Косова Пилипейко Ігор Аполонівич. Вони мали можливість спостерігати за ходом екзаменів, а також отримувати всю інформацію про роботу предметних екзаменаційних комісій.

Григорій ПИС.
Наш хр.

Повідомляють про Українську

Собор духовної України

Пошук братерського єднання народів на засадах духовності, любові і краси, моральне відродження української нації, консолідація прогресивних сил республіки для досягнення її справжнього суверенітету — такою є, на думку одного з ініціаторів створення ноосферного об'єднання «Українська Духовна Республіка» письменника Олеса Бердника, головна ідея першого Всесвітнього Собору духовної України. Він проходив в Коломиї на Івано-Франківщині.

Сюди приїхали гості з різних країн світу, зокрема з Австралії, Канади, Польщі, Румунії, США, Франції. На Собор, який, на думку його організаторів, започаткував об'єднання всіх українців, що живуть на планеті; прибули також численні творчі колективи, письменники, художники, журна-

листи нашої республіки. Урочисте відкриття Собору відбулося на Вічевій площі багатотисячним дійством «Боже великий єдиний, нам Україну храни». Звучали хори, молитви, привітання делегатів і гостей. Того ж дня почалося пленарне засідання «Голос розуму, поклик серця».

Емблемою Всесвітнього Собору стало зображення Божої Матері з немовлям.

Р. ФАБРИКА.

Дні козацької слави

Мітингом і урочистим походом до могили історика героїчного минулого України Д. І. Яворницького в Дніпропетровську відкрились Дні Козацької Слави.

З різних куточків країни та з-за рубежу прибули гості на торжества пов'язані з 500-річчям виникнення українського козацтва. Вони взяли участь у науково-практичній конференції, побували в історичних місцях Придніпров'я, ознайомилися з театралізованою і літературно-мистецькою композицією.

З восьми Запорізьких Січей п'ять — Буцько-Томаківська, Базавуцька, Микитинська, Стара Чорнолицька і Покровська — розміщувались у районі нинішнього Нікополя.

Тут проходили основні події Днів — відкриття і освячення хреста на Кургані пам'яті, козацький ярмарок, виставки, виробів народних умільців, виступи фольклорних колективів.

Святкування з нагоди 500-річчя українського козацтва пройшли у містах і селах всього Придніпров'я.

С. КРАВЧЕНКО.

Про спадщину гетьмана

Уряд Української РСР доручив Міністерству закордонних справ республіки, юристам, історикам, управлінню архівів провести дослідну роботу, щоб поставити остаточну крапку у справі про спадщину українського гетьмана Павла Полуботка, яка набрала широкого розголосу. Про це було повідомлено на прес-конференції, що відбулася в Києві.

Поки що ні офіційні власті, ні громадські організації України не виявили ні банківського рахунку, ні якогось іншого документа, який свідчив би про цю спадщину. Йдеться про бочку з золотом, яку за твердженням народного депутата Верховної Ради України Романа Іванчука, Полуботок начебто передав в один із англійських банків.

Один з найбагатших землевласників України Павло Полуботок (1660—1723) якийсь час був гетьманом і виступав за незалежну від російського царя гетьманську владу. За існуючою версією, перед виїздом у Петербург на зустріч з царем Петром Першим, він відправив в Англійський банк бочку з золотом. «З урахуванням процентів цей скарб має становити тепер близько 16 трильйонів фунтів стер-

лінгів і належить Україні», — твердить Роман Іванчук.

На прес-конференції було повідомлено, що питання про спадщину українського гетьмана порушується не вперше. Всі попередні розслідування не пролили світла на цей факт. Йдеться здебільшого про публікації в різних збірниках, брошурах і журналах різних років. Відомо лише, що список майна гетьмана, зроблений невдовзі після його смерті, тут і опис скринь із золотом; коштовностями та всілякими прикрасами. Сліди цієї спадщини загубилися. Безперечно, світло на цю подію може пролити або заповіт, або інший документ, який не викликав би сумніву ні в кого ні на Україні, ні у Великобританії. Пошуки тривають.

О. ПЕТРУНЯ.

Новини
ПрикарпаттяВІДХОДИ ПРИНОСЯТЬ
ДОХОДИ

Науковці Львівського політехнічного інституту розробили технологію виготовлення будівельного гравію для залізобетону зі зволненої золи — відходів Бурштинської ДРЕС. Згідно договору з адміністрацією ДРЕС, вони уже в експериментальних умовах виготовили першу партію продукції. Незабаром науковці представлять документацію замовнику і він зможе спорудити промислово установку для переробки зволненої золи, якої (за підрахунками спеціалістів тут уже нагромадилося понад 25 мільйонів тонн.

КООПЕРАТИВ
«МИЛОСЕРДЯ»

Кооператив під такою назвою створено в Коломиї. Самотні громадяни, інваліди війни, праці і дитинства та пенсіонери, що мають невеличку пенсію, мають можливість тут знайти для себе посилену роботу по виготовленню товарів масового вжитку. Їхня продукція; постільна білизна, фіранки, фартури та інші.

СТЕФАНИКІВСЬКІ
ЧИТАННЯ НА ПОКУТТІ

Літературні читання напередодні 120-ї річниці від дня народження Василя Стефаника проводять в селі Русові. Їх організувала снітинська районна організація Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка.

П'ЯТЬ КЛУБІВ
УЧИЛИЩА

В Івано-Франківському СПТУ № 8, де молодь здобуває будівельні професії; створено п'ять клубів, у яких після навчання хлопці та дівчата активно проводять своє дозвілля. Особливою популярністю користуються клуби «Молода господиня», фотоклуб «Юніор» та різьби по дереву.

ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

Нещодавно трудівники Івано-Франківського виробничого об'єднання «Промприлад» відправили до Народних банкам звантаженою консервованими продуктами. Це гостинці для дітей, що потерпіли від аварії на Чорнобильській АЕС.

РАЗОМ З ФІРМОЮ
«EGIS»

Івано-Франківський медичний інститут уклав договір про науково технічне співробітництво з Будапештським (Угорщина) фармацевтичним заводом «Egis». Згідно договору інститут вивчає терапевтичну ефективність нових серцево-судинних лікувальних закладів, розроблених угорськими фармацевтами. Дослідження здійснюються на базі обласної клінічної лікарні і обласного кардіодиспансеру.

«УКРАЇНСЬКА
СВІТЛИЦЯ»

Така кімната з'явилася в Будинку школярів м. Надвірна. Не лише традиційним українським інтер'єром, експонатами привертає вона до себе школярів, а й змістом роботи, яка в ній проводиться. Тут можна послухати давню гуцульську легенду, українську казку, почути розповідь про славу історію України, стати учасником давнього народного обряду.

● НОВА ШКОЛА В С. РОЖНЕВІ КОСІВСЬКОГО РАЙОНУ.
● ОЛЯ.
● ЛЕГІННИКИ.
● УРОК РІДНОЇ МОВИ.
Фото Василя МЕЛЬНИКА, Василя ДЖИЧКИ, Володимира БОБ'ЯКА, Миротіни ГРИНІВ.

На історичному факультеті створено новий структурний підрозділ — кафедру історії України. Вчена рада Інституту обрала її завідувачем доктором історичних наук, професора Володимира Васильовича ГРАБОВЕЦЬКОГО.

Він — відомий український вчений-історик, автор 600 наукових праць, монографій, які знає не лише на Україні, але й далеко за її межами та за рубежем. Основна проблематика дослідника — історія Прикарпаття з найдавніших часів до наших днів, матеріали з якої щонедільно публікуються в газеті «Прикарпатська правда» і на них радо відгукуються вчителі, краєзнавці та широке коло читачів.

Ми попросили професора В. В. Грабовецького поділитися своїми думками, як буде поглиблюватися вивчення історії України у педінституті із створенням спеціальної кафедри.

70—80 р. р., в інших виданнях, а в шкільні підручники зовсім не вводились ці теми.

Знали б ви, як мені, безпартійному, важко було друкувати свої монографії з історії Прикарпаття XV—XVIII століть. Коли майже з боєм доводилося відстоювати свої наукові позиції, а моїх редакторів найбільше лякали порушені мною національно-визвольні аспекти проблеми, тому вони ревниво (задня своєї посади) підміняли питання соціальними і всюди штучно вписували в проблеми XV—XVII століть цитати з виступів Л. Брежнєва і В. Щербицького, як вони говорили, «для посилення ідейного напрямку». І не дивно, що більшість праць з історії України, які виходили в 60—70-х роках, рясніє «білими плямами». Замовчувалися наші славні історичні традиції козацько-гетьманської бувальщини, національно-визвольні рухи другої половини XIX — початку XX століть. Правду кажучи, це

ром філологічних наук професором, заслуженим діячем науки УРСР, ректором педінституту В. І. Кононенком.

Завданням нашої кафедри і буде в першу чергу дати поглиблені знання студентам історичного факультету, загальні поняття студентам інших факультетів, вміння прищепити любов до рідної історії та культури українського краю, особливо його прикарпатського регіону. А наш мальовничий край має багаті і славні традиції, велике історичне минуле. Воно далеко не все вивчене і доведено до пам'яті наших краян.

Взяти хоча б такі літописні сторінки історії нашого краю, як запорізькі козаки на Прикарпатті, рух прикарпатських опришків. А яка багата плеяда національних героїв Прикарпаття: тут і славетний народний полководець Муха (XV ст.), Гнат і Семен Височани (XVII ст.), Олекса Довбуш, його попередники і наступники (XVIII ст.), Лук'ян Кобилиця, Іван Смицький; Іван Капушак (XIX ст.), взагалі ціла корота справжніх героїв боротьби за волю уярмленої України.

— Чи є у Вас можливості видавничої роботи в цьому корисному починанні?

— Це вже друга справа і далеко нелегка. Видавнича база у республіці зовсім слабка. У нас немає видавничої області, а обласні видавництва друкують тільки невеликі буклети, каталоги, путівники, а чогось більшого не може, бо немає паперу та відповідного обладнання. Невеличкі видання здійснює Педагогічне товариство УРСР на базі обласного інституту удосконалення вчителів. Воно, можливо, в найближчий час допоможе нам в популяризації видань з історії України.

Вважаю, що на перших порах необхідно публікувати матеріали і на сторінках наших обласних газет. Так, ми започаткували серію публікацій з історії Прикарпаття у «Прикарпатській правді» під рубрикою «Гомін віків». Кафедра історії СРСР та УРСР за допомогою Івано-Франківського обласного відділення Педагогічного товариства УРСР видала в 1989 р. методичні рекомендації для вчителів історії «Прикарпаття — наш край». Плануємо підготувати силами кафедри історії України на допомогу вчителям історії хрестоматію, де б були подані уривки документів з історії Прикарпаття від найдавніших часів по сьогоднішній день. Такі матеріали стануть корисними для вчителів по вивченню історії рідного краю і на уроках, і в позакласній роботі школи.

Ми ще плануємо постійно проводити з вчителями історії та членами кафедри районні чи кушові спільні засідання, свого роду семінари для обміну думками, бесіди з найбільш актуальних проблем вивчення історії в школі. Це ми практикували і раніше, коли наші викладачі виступали на курсах вчителів історії області по підвищенню кваліфікації при інституті удосконалення вчителів. Будемо продовжувати проводити намічену роботу в базових школах, організувати зустрічі вчителів і учнів з провідними викладачами кафедри історії України.

— Володимире Васильовичу, чи підтримуватиме кафедра зв'язки з подібними підрозділами інших вузів України, чи при потребі запрошуватиме відомих педагогів і вчених з Києва, Львова, інших міст країни для читання лекцій по спецкурсах і спецсеминарах з історії України.

— Це буде прямий обов'язок нашої кафедри. Підтримуватимемо творчі зв'язки й з відповідними відділами інституту історії АН УРСР та інституту суспільних наук АН УРСР. А щодо читання спецкурсів провідними вченими-істориками України на нашому історичному факультеті, то ми вже в цьому напрямі почали певну роботу.

— Як я зрозумів із ваших слів, кафедра історії України може стати з часом доброю школою в західноукраїнському регіоні, науковим центром і, взагалі, багато зробити по відродженню національної самосвідомості.

— Бажаю би того, але розумію, що це нелегка справа, хоч до того треба йти, бо наш святий обов'язок уміти виховувати молоде покоління в душі відданості і любові до свого історичного коріння батьківського порога, не забувати славних синів Батьківщини. Починаючи в цьому може стати широке святкування в цьому році 500-річчя народно-визвольного повстання на Прикарпатті, одного з найбільших не лише на Україні, але й в Європі кінця XV століття під проводом національного героя Мухи (1490—1492 рр.). З нагоди цього пам'ятного ювілею відкрита виставка в обласному краєзнавчому музеї, буде встановлений пам'ятник народному полководцю в Снятині, відбудеться обласна науково-теоретична конференція, будуть опубліковані тези доповідей і повідомлень...

— І насамкінець, даруйте, традиційне і банальне запитання: крім роботи на кафедрі, над чим Ви ще сьогодні працюєте?

— Моя науково-педагогічна діяльність поділяється на академічну, коли я працював у відділі історії України Інституту суспільних наук АН УРСР (1953—1975 рр.) і власне педагогічну: з 1975 року працюю професором на історичному факультеті. Але я скоріше академічний вчений, тому не можу не продовжувати працювати над дослідженням історії мого рідного Прикарпаття. Хоч багато часу витрачаю на кафедрі, але готую книги, що потрібні нашому учителю. Це монографія «Нариси історії Прикарпаття», попередні матеріали з якої, як уже згадувалось, публікуються під рубрикою «Гомін віків». Тут роблю спроби узагальнити свої 40-літні дослідження в кількох книгах, які охоплюють історію прикарпатського краю з найдавніших часів — до середини XIX ст. Це і буде моїм скромним вкладом в розвиток національної української школи. Крім цього, готуються до друку в Єревані наша спільна із моїм сином Богданом праця «Вірменські поселення на Прикарпатті в XV—XVIII ст.», а також готую до публікації у Львівському видавництві «Світ» монографію «Олекса Довбуш».

РОЗМОВУ ВЕДЕ ВІПУСКНИК ВУЗУ, ЗАВДІЮЧИЙ СЕКТОРОМ ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ ОБЛАСНОЇ ГАЗЕТИ «ПРИКАРПАТСКА ПРАВДА»
Василь МОРОЗ.

— Володимире Васильовичу, як і коли зародилася ідея створити кафедру історії України в педагогічному інституті, які її перспективи?

— Така ідея виникла ще в 70-х роках з моїм приходом на історичний факультет. Я тоді ставив перед ректором це питання. Але, як відомо, в той час здійснити це було практично неможливо.

Хочу нагадати, що досі на Україні існувало лише кілька таких кафедр при університетах Києва, Харкова, Львова і Одеси. А щодо педінститутів, то на історичних факультетах не виділявся окремий курс історії України, а тільки на кафедрі історії СРСР читався до мінімуму скорочений курс історії українського народу. А в 1984 році було скорочено лекції з історії УРСР до оглядових годин.

І тільки на вимогу деяких викладачів і студентів педвузів вийшов наказ Міністерства народної освіти УРСР від 31 березня 1989 року ввести з 1989—1990 навчального року на 3—4 курсах педагогічних інститутів курс історії Української РСР: 370 годин на історичних факультетах вузу. Це дало можливість більш глибоко ознайомити студентів з різними періодами нашої історії.

— До речі, чому все-таки курс історії УРСР, а не історії України?

— Ви слушно зауважили. У нас і досі ще бояться називати предмет «історія України», а не «історія УРСР». Це не випадково. В період сталінщини і брешнєвщини вважали, що історія українського народу по-справжньому почалася з 1917 року, а все, що було раніше, вважалось не потрібне, патрархальною, як це часто і залюбки проповідував у своїх виступах В. В. Щербицький. Ось чому минуле України замовчувалось, скорочувались до мінімуму години на його вивчення. Тому, наприклад, як у нашому випадку, коли постало питання, як назвати кафедру, то деякі наші фахівці-історики за стереотипом намагалися і далі залишити стару назву «Кафедра історії УРСР», а ще раніше вони навіть вважали за недоцільність організації такої кафедри.

— А чи забезпечені студенти належними підручниками з історії України і чи не застаріли ті, що є із своїми «білими плямами»?

— Так, це найбільш болюче питання. І хочу бути тут відвертим. Я — представник львівської школи істориків і формувався як спеціаліст в 50—60-х роках (атестат старшого наукового співробітника з спеціальності «історія України»), коли в час «хрущовської відлиги» потягнулось чимало дослідників до вивчення об'єктивної історії України. Але згодом, в період застою, брешнєвщини, почався явний відхід від вивчення минулого нашої землі і такі питання, як історія запорізького козацтва, українського гайдамацтва, національно-визвольних рухів українського народу XVII—початку XX століть затушовувались, замовчувались. Найбільш це виявилось в двох виданнях (українському і російському) багатотомної історії Української РСР

лежить на совісті науковців інституту історії АН УРСР (Київ), інституту суспільних наук АН УРСР (Львів).

І ось тепер нам потрібно заповнювати «білі плями» в дослідженнях історії України. А це означає — висвітлювати її об'єктивно. Треба правду сказати і про козацьчину, її керівників, за словами Т. Шевченка «праведних гетьманів», героїчних кошових Запорізької Січі, і про процеси економічного, політичного і культурного життя України давніх епох і недавніх часів, викладати історію нашого народу студентам, учням, краєзнавцям, вчителям в світлі історичних праць відомих українських істориків М. Максимовича, М. Костомарова, М. Грушевського, М. Аркаса, І. Крип'якевича, підняти із забуття представників, галицької школи істориків Д. Зубрицького, І. Шараневича, А. Петрушевича, Я. Пастернака, М. Голубця та інших.

— З переліку імен видно що все-таки було в нас кому написати, як говорила Ліна Костенко, «Велику Книгу нашого народу». Питання тільки в тому, чи вистачить у кафедри сил, аби ґрунтовно ознайомити з нею і студентів і вчителів?..

— Дійсно, надто скромні у нас можливості... Але ми думаємо по-новому перебудувати (зараз розробляється комплекс відповідних заходів (навчально-науковий процес тим, щоб випускники вузу чи уже вчителі зі стажем з часом знали і розуміли об'єктивну історію України. Це надзвичайно актуально саме тепер, коли йде мова про створення і розвиток української національної школи, в якій питання історії України повинні зайняти належне місце.

Звичайно, вирішити все це силами однієї новоствореної кафедри протягом найближчих років — нелегка справа. По-перше, все опирається в кадри професорсько-викладацького складу. На сьогодні він зовсім малий, частина асистентів не набула ще належної кваліфікації. Потрібно виховувати викладачів через проходження аспірантури на кафедрі, яка поки що залишається у віданні Міністерства народної освіти УРСР. По-друге, нам, викладачам кафедри, треба допомогтися на науковому рівні читати курс історії України, бо, як видно з мітингових виступів, різних зібрань далеко не в усюму достовірно висвітлюється питання Української історії, релігії. Нам конче потрібно знати істину, воскресити героїчне минуле нашого народу.

Візьмімо для прикладу одну із призабутих сторінок, а саме демократичні устої України в XV—XVIII століттях. На них виростали козацтво і Запорізька Січ, державність Богдана Хмельницького і гетьманщина, гайдамацтво із своєю славнозвісною Коліївщиною і національно-визвольні рухи. Чому ми забули героїчні сторінки нашого народу; пов'язані із західною і центральною Європою, на що вказував ще І. Франко, наші історики кінця XVII — початку XX століття? Так, мало у нас вивчено роль Української культури у все-слов'янському і європейському світі. Всі питання тепер піднімає Республіканська асоціація українознавства, зокрема її Прикарпатський осередок очолений докто-

У Празі на будинку № 15 на вул. Преславій можна побачити меморіальну дошку з двомовним текстом на ній. Українською мовою викарбувано: «Тут жив і дня 31 січня 1918 року помер професор Іван Пулюй, український вчений і дослідник». Хто ж ця людина, яку так шанували чехи!

НІ В ОДНІЙ із розвідок чи численних праць з історії рентгенології, ні в одній з наших енциклопедій ніде не зустрічаємо прізвища Івана Павловича Пулюя, видатного українського фізика, відомого в Європі електротехніком, одного з перших конструкторів електронних трубок, який одночасно з Круксом, Гітторфом, Ленардом і Рентгеном проводив експерименти для вивчення катодних променів, що виникають при проходженні через електронні трубки електрики. Невідомі також українському читачеві й численні статті професора Пулюя (про електронні трубки, електричні прилади, що були власноручно виготовлені українським вченим), опубліковані задовго до відкриття «x» — променів Рентгена. Тільки іронією історії і сумною долею українського народу треба пояснити те, що вони увійшли в історію науки під назвою рентгенівських; а не були названі іменем Пулюя.

А жаль! Адже про його геніальне відкриття ще у 1908 році писав відомий український вчений М. Чайковський, але оскільки він опублікував статтю «Д-р Іван Пулюй (Біографія)» у виданні, що до недавнього часу знаходилося у спецфондах, вона фактично залишилася поза увагою спеціалістів. У більш популярній формі він розповів про українського вченого у 1968 році. Це стосується й дослідження О. Барвінського, опублікованого у 1924 р. в «Українському медичному віснику» і повністю присвяченого ролі І. Пулюя у відкритті «x» — променів. У 1928 році, у 10-і роковини від дня смерті українського вченого, появилася спеціально йому присвячений 27-й том «Збірника математико-природо-лікарської секції Наукового Товариства імені Шевченка», що відкривався вступною статтею Р. Цегельського «Д-р Іван Пулюй як науковий дослідник». А в січні 1968 р. у Львівському університеті імені І. Франка відбулася наукова конференція, присвячена життю і науковій діяльності вченого, матеріали якої під назвою «Видатний український фізик Іван Пулюй» опубліковані у 5-му випуску «Вісника Львівського університету» за 1969 р. Тут також була надрукована бібліографія основних праць вченого.

ДОЛЯ Івана Павловича Пулюя характерна майже для всієї української творчої молоді Галичини. Польська шляхта не допускала її до навчання у вузах Львова. Тому доводилося здобувати вищу освіту за межами Галичини, а опісля й працювати далеко від рідного краю.

Така ж доля судилася й І. П. Пулюю, який народився 2 лютого 1845 року у селі Грималів, тепер Підволочиського району Тернопільської області. Після закінчення Тернопільської гімназії (1865) на прохання матері вступив на богословський факультет Віденського університету, одночасно відвідуючи лекції з фізики і математики. Успішно закінчивши курс богослов'я, І. Пулюй всупереч волі матері перейшов на філософський факультет, повністю віддавшись улюбленим заняттям з фізики і математики. У 1872 р. він закінчив філософський факультет.

На час навчання у Віденському університеті припадає й громадсько-культурна діяльність І. П. Пулюя. У 1865 р. він вступив до товариства українських богословів, яке через три роки було перетворене у знамените товариство українських студентів у Відні «Січ». Воно відіграло значну роль в громадсько-культурному житті української студентської громади у столиці Австро-Угорщини, і всієї громадськості в Галичині, що відзначив І. Франко.

Склавши успішно вчительський іспит з математики і фізики, І. П. Пулюй не переходить на педагогічну роботу, а починає займатися науковою діяльністю у фізичному інституті професора Лянге у Відні. У 1874 р. він став асистентом Морської академії у місті Фіуме (тепер Рієка в Югославії). Вже через рік самостійно читав курси фізики і механіки.

Молодий вчений, доля якого занесла з галицької землі до Відня, зацікавився явищами електростатичних розрядів, що виникають в електронних трубках. У 1881 р. (яке на той час із ступенем доктора натуральної філософії і природи) він сконструював свою першу електронну лампу. Про це доповів у Відні на засіданні цисарської Австрійської академії наук. Через два роки професор Пулюй подав на всевітню виставку у Парижі другу, більш досконалу електронну лампу, за яку був відзначений медаллю виставки. На той час у Відні не було підприємства, яке могло б виготовляти електронні трубки. Тому професор Пулюй власноручно виготовляв їх. Ці трубки ще й сьогодні можна побачити у музеях Праги, де в останні роки свого життя працював наш земляк.

У 1883 р. професор Пулюй прочитав доповідь «Випромінююча матерія і четвертий агрегативний стан», яку сразу ж опублікував англійський журнал «Фізичні мемуари». У ній вчений висловлює думку, що електронні безповітряні трубки, підключені до електричного струму, виділяють якусь нову матеріальну енергію. Однак Пулюй, як і багато його однодумців, не розумів до кінця виявлений ним феномен. Тому дослідити треба було продовжити. Він планував цілу серію експериментів для вивчення катодних променів. Зразу ж уточнимо, що промені, які виникають в електронних трубках, поводять себе інакше, ніж електрика, що вони проникають через різні предмети, роблять електропровідними повітря і різні гази.

Професор Пулюй зрозумів, що має справу з серйозним відкриттям. Свої сумніви щодо загадкових променів він виклав за родинним столом. Рідні рекомендували йому якнайшвидше опублікувати результати своїх досліджень і зайнятися далі тільки цими загадковими променями. Але Пулюй належав до вчених з високою відповідальністю перед наукою, тому не поспішав з публікацією. Для обнародування свого винаходу він не мав достатніх і вагомих фактів. Не настав ще час, як тоді помилково вважав український дослідник, і для опатентування винаходу. І це була його серйозна помилка, у чому він сам швидко переконався.

У той час пробиралася собі дорогу нова наука електроніка. Фізичні школи Німеччини, Австрії та Англії працювали над

розшифруванням електрики. Організувалися міжнародні виставки, де відомі фірми і вчені демонстрували свої електричні вироби — лампи і прилади. В Європі гарячково будували електростанції. До цієї цікавої і потрібної справи підключився й І. Пулюй.

ПІСЛЯ закінчення Віденського університету (1873) І. П. Пулюй виїхав до Німеччини, де стажувався у відомого вченого, професора Вунда у Страсбурзі, фізична лабораторія якого славилася своїми передовими ідеями і прекрасною апаратурою. Через два роки І. П. Пулюй успішно захистив докторську дисертацію та одержав ступінь доктора натуральної філософії. Тут доля звала нашого вченого з В. К. Рентгеном, який тоді працював асистентом проф. Вунда. Про цю зустріч згадав Р. Іванчук у своєму романі «Шрами на скелі». Як відомо, ці два вчені довгий час підтримували між собою дружні взаємини.

Після захисту дисертації І. Пулюй повертається до Відня, де стає асистентом проф. Лянга у фізичному інституті, а одночасно читає курси «Кінетична теорія газів» і «Механічна теорія тепла». У цей час він інтенсивно займався виготовленням електронних ламп, думав над удоско-

ПОВЕРНЕННЯ ЗАБУТОГО ІМЕНІ

(ДО 145-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. П. ПУЛЮЯ)

наленням так званих жарових ламп, міняв їх форму і склад зугільного цоколя, випробовує волосинки для більш інтенсивного і тривалого світіння. Наш земляк організував у Відні бюро надання консультацій з питань електротехніки і забезпечення фірми електротехнічними апаратами і лампами різних конструкцій. У цій галузі він був неперевершеним знавцем. Всі роботи у «бюро» приносили йому і матеріальну вигоду. На деякий час він залишив експерименти по вивченню катодних променів. Участь у міжнародних виставках у Відні, Парижі, друковані праці з питань фізики і електрики у німецьких, французьких та англійських журналах, виступи з доповідями створили І. Пулюю славу відомого вченого-фізика, електротехніка, експериментатора і винахідника.

ДОСЛІДНИКОМ зацікавилися ділові кола Австрії. У 1883 р. його запрошують на посаду консультанта відомий фабрикант зброї Вердшуль з міста Штайр. На його фабриці наш вчений виготовив ряд електронних ламп, щоб продати експерименти над вивченням «x» — променів. У 1884 р. Австрійське міністерство освіти пропонує йому зайняти посаду завідуючого кафедрою фізики у новоствореній Німецькій політехніці у Празі. Одночасно І. П. Пулюй, був іменованний професором експериментальної і технічної фізики.

3 січня 1896 р. професор Пулюй прочитав віденський тижневик і дізнався про відкриття В. К. Рентгена. У статті вказувалося на властивість «x» — променів, які не спрямовуються людиною, коли вона знаходиться у сфері їх дій, що вони невидимі, не мають кольору, запаху, а дають себе знати тим, що у темноті викликають світіння окремих солей металів, як, наприклад, кристалів солі платино-сінеродистого барію або сірністого цинку. Ще ці промені мають здатність проникати через чорний папір, картон і засвічують фотографічну пластинку, подібно до того, як цю пластинку засвічують сонячні промені. Найбільше вразило І. П. Пулюя сенсаційне повідомлення, що промені можуть проникати через одяг, шкіру, м'язи людини і навіть можна побачити на плівці кістки. Він невідкладно відновив дослід. За допомогою лампи власної конструкції він розробив серію фотографій різних предметів і живих об'єктів. Кращі з них, а саме скелет морської свинки і скелет руки людини були направлені у французькі та англійські журнали. Вже 8 лютого 1896 р. ці унікальні фотографії появилися у французьких журналах «Космос» і «Природа», але пріоритет вже було втрачено. Та й професор Пулюй не претендував на першість він хотів тільки показати, чого він добився за 15 років своїх занять над вивченням цих променів, що саме він багато зробив у конструюванні електронних ламп, а, отже, був на грані відкриття. Він підсумував результати своїх дослідів і наприкінці січня 1896 р. прочитав доповідь «Про «x»-промені» при переповненому залі Празької політехніки. Доповідь закінчилася під гучні оплески під час демонстрування фотографії скелетів людини і тварини.

У лютому номері вказаного журналу «Природа» (1896 р.) була надрукована стаття К. Ендеймейера «Невидима радіація (радіація-x) В. К. Рентгена і експерименти І. Пулюя у Празі», до якої були додані дві високоякісні фотографії кисті здорової людини і людської кисті, ураженої туберкульозним процесом. А родина професора Пулюя зберегла фотографію кисті людини з власноручним підписом славного вченого: «Пан Паффендорф із Кельна на Рейні. Револьверна куля 6 мм калібру, яка 10 років

тому при необережному маніпулюванні з револьвером вбила в кисть і видна посередині однієї з кісток. Зроблена невидимими катодними променями (рентгенівськими променями) 25.01.1896 р.» Джерелом променів послужила електронна лампа, сконструйована Пулюєм ще у 1881 р.

СУЧАСНИКИ часто називали професора Пулюя глибоким теоретиком, вмілим експериментатором, спеціалістом у галузі електросвітільних апаратів, багато з яких носять його ім'я, окремі з них і сьогодні можна побачити у музеях Парижа і Праги. Проте не все вдалося йому довести до кінця через матеріальні труднощі. Працюючи протягом п'яти років доцентом, він не одержував жодної зарплати! Тому йому доводилося погоджуватися на будь-які роботи, що, звичайно, відволікало від наукових досліджень. Якби професор Пулюй мав, скажімо, у 1881 р. відповідні кошти, то й робота над «x»-променями була б закінчена набагато раніше, а, отже, вони були б названі його іменем. В автобіографічних записках І. Пулюй висловив цікаву думку про те, як суворо неук карає вченого за його повільність у досягненні мети, Проте, як людина чесна, він у листі до В. К. Рентгена привітав його із відкриттям і побажав стати лауреатом Нобелівської премії, яку, до речі, Рентгену було присуджено у 1901 році.

Професор Пулюй — автор численних наукових праць, опублікованих німецькою, англійською та французькою мовами. Деякі з них він опублікував рідною мовою у «Записках наукового товариства імені Шевченка». Відбиток однієї з них — «Безпечна станція телефонів» — він надіслав М. Лисенку, який 25 листопада 1900 року подякував «сердечно за милий Ваш подарунок». Тричі окремими виданнями виходила праця І. Пулюя «Нові і перемінні звиди» (востаннє у Відні в 1905 р.). Частину його досліджень описав згаданий М. Чайковський під назвою «Писання др. Пулюя», але очевидно, вони не повні та й не подані всі елементи бібліографічного опису, наприклад, рік і місце видання чи публікації, тому інколи важко розшукати їх. У післявоєнні роки за бібліографію українського вченого взявся його племінник В. Скибицький, також фізик, але передчасна смерть у 1977 р. перешкодила впорядкувати зібрані матеріали.

І П. ПУЛЮЙ був не тільки вченим — фізиком і винахідником, але й письменником і перекладачем. Двічі перевидавалась його художня книжка «Непроща сила», але більшу вартість мають його переклади. Ще під час навчання у Віденському університеті він переклав із німецької мови підручник геометрії для українських гімназій, але, як здається, не видав його друком. Його опису не подав М. Чайковський, та й нам не вдалося його розшукати. Тоді ж І. Пулюй переклав українською мовою і видав «Молитовник для руського народу», що для того часу було майже революційним кроком і викликало невдоволення сумнозвісних «москвофілів». Пізніше І. Пулюй зробив спробу перевидати його і з цією метою звернувся до греко-католицької консисторії у Львові з проханням допомогти у цій справі. Якою ж була реакція церковних властей, дізнаємося з листа І. Пулюя до І. Нечуя-Левицького. «Коли 1869-го року, якщо добре пригадати собі (лист написаний на початку 1905 року. —М. Д., В. П.); — писав перекладач, я переложив молитовник нашою мовою і просив митрополита Сембратовича його апробату, то він обіцяв мені її дати, «як не буде нічого проти католицької віри». Коли ж той самий митрополит, що буцім прихилився до народоцівів і шукав їх ласки, вернув з Відня до Львова, то послухав попів москвофілів і їх ватажка Малиновського і дозволив консисторії знищити мою рукопись «по праву канонічному».

Знищення рукопису перекладу «Молитовника» так обурило І. П. Пулюя, що він виступив із відкритим листом, видавши у Відні в 1871 р. окремою брошурою під назвою «Лист без конверта, відповідь на реферат Малиновського», в якому, за оцінкою І. Франка, «дуже зручно і делікатно збиває усі уваги і закиди референта», тобто Малиновського. «Пулюй 1871 р. дав себе знати в руській письменстві як дуже талановитий полеміст у дуже делікатній справі — вживання народного язика в церковних книжках», — так оцінив І. Франко цей мужній виступ І. Пулюя, який тоді ж у 1871 р., у Відні видав удруге (перше видання нам не вдалося розшукати, про нього тільки згадав М. Чайковський, не подавши його опису), доповнене видання «Молитовника» українською мовою.

ВЕСНОЮ 1869 р. до Відня прибув П. Куліш, який одразу ж познайомився з І. Пулюєм і їх дружба з короткою перервою тривала до кінця життя українського письменника. Під час знайомств П. Куліш запропонував І. Пулюю стати співперекладачем Біблії. Це було зроблено не випадково. Пулюй як студент богослов'я добре знав латинську, давньогрецьку і старосврейську мови та мав деякий досвід, здобутий під час роботи над перекладом «Молитовника». Спільна робота тривала майже два роки. Вони використали переклади Біблії на різні мови, а також різноманітні словники. У результаті копії роботи у 1871 р. у Відні появилася «Святе Письмо Нового Завіту, мовою русько-українською переклади вкупі П. А. Куліш і Др. Іван Пулюй». Воно охоплювало переклади тільки чотирьох євангелій.

Пізніше їх дружба перервалася через «якесь дрібне слово, кинене «жартом» в листі». Тому П. Куліш самостійно взявся за переклад Старого Завіту, тоді як І. Пулюй у 1903 р. у Відні видав власний переклад «Псалтира» як видання Британського біблійного товариства. А одночасно І. Пулюй почав широкую кампанію за дозвіл поширення «Біблії» на території Наддніпрянської України.

У 1881 р. у Львові було видане повне видання Нового Завіту, яке 14 лютого 1894 р. І. Франко надіслав М. Драгоманову у Софію.

ПІСЛЯ смерті П. Куліша (1897) І. Пулюй на запрошення його дружини побував у Мотронівці, вклонився могилі письменника. На її прохання він взявся за видання неопублікованих творів П. Куліша у Львові.

М. ДОЛЧУК,
Кандидат медичних наук.

В. ПОЛЕК,
Доцент кафедри української літератури.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. В. С. СТЕФАНИКА

оголошує прийом слухачів

підготовчого відділення на 1990—91 навчальний рік
з таких спеціальностей:

А. БЕЗ ВІДРИВУ ВІД ВИРОБНИЦТВА.

1. Українська мова і література.
2. Історія СРСР.
3. Педагогіка та методика початкової освіти.
4. Педагогіка та психологія (дошкільна).

Б. З ВІДРИВОМ ВІД ВИРОБНИЦТВА.

1. Російська мова та література і українська мова та література.

На підготовче відділення приймаються особи з закінченою середньою освітою з числа передових робітників всіх галузей народного господарства та колгоспників, які мають стаж безперервної практичної роботи на день початку занять на менше двох років на промислових підприємствах, транспорті, в будівельних організаціях, на підприємствах зв'язку, в колгоспах і радгоспах, а також звільнені з лав Радянської Армії, старші піонервожаті з дворічним стажем роботи, помічники вихователів дитячих садків та інші особи, які прирівнюються до вказаних категорій молоді.

Відбір і направлення на навчання здійснюється безпосередньо керівниками промислових підприємств, організацій транспорту і зв'язку, будівельних, геологорозвідувальних організацій, шахт, колгоспів і радгоспів, командуванням військових частин, директорами шкіл, завідувачами дитячими закладами за рекомендаціями трудових колективів.

Зарахування на підготовче відділення проводиться без вступних екзаменів за підсумками співбесід. Слухачі, зараховані на навчання, після успішного закінчення підготовчого відділення зараховуються студентами відповідних спеціальностей без вступних екзаменів. Слухачі, які навчаються з відривом від виробництва, зараховуються, за їх бажанням, студентами денної або заочної форми навчання. Слухачі денної форми навчання забезпечуються гуртожитком та стипендією.

Абітурієнти з числа молоді, яка направлена в порядку цільової підготовки, а також військовослужбовців, звільнених в запас протягом останніх трьох років, які не пройшли по конкурсу на денну форму навчання вказаних спеціальностей, користуються правом першочергового зарахування без проходження співбесіди.

Для вступу на підготовче відділення подаються такі документи:

1. Заява за встановленою формою.
2. Направлення встановленого зразка.
3. Документ про середню освіту (оригінал).
4. Характеристика з місця роботи (для демобілізованих характеристика не обов'язкова).
5. Виписка з трудової книжки.
6. Медична довідка за формою 086-у.
7. Шість фотокарток розміром 3x4 см (без головної убору).

Документи на навчання без відриву від виробництва приймаються з 20 серпня до 20 вересня 1990 р. Навчання розпочинається 1 жовтня і проводиться щосуботи та неділі. Прийом документів на навчання з відривом від виробництва — з 1 жовтня до 25 листопада. Початок навчання — 1 грудня 1990 року.

Співбесіди та зарахування на заочну форму навчання проводяться з 20 до 25 вересня, на денну форму навчання — з 20 до 25 листопада 1990 року. Більш детально про умови прийому можна дізнатися в приймальній комісії.

Адреса приймальної комісії:

284000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, корпус гуманітарних факультетів, кімната 102 (вхід з вулиці Пушкіна), тел. 2-21-62.

Ректорат.

Наші консультації

Чи збереться за студентом, який проживає в гуртожитку, право на житлоплощу, в разі, якщо його сім'я (батьки) під час його перебування на навчанні одержить квартиру?

Студент денного відділення вузу, який вступив до навчального закладу, розташованого в іншій місцевості, прописується тимчасово.

Згідно зі статтю 71 Житлового кодексу УРСР, за студентом вузу, який вибув на навчання, зберігається право на жиле приміщення

на весь час навчання і ще на 6 місяців.

Згідно з новим Положенням про розподіл та використання в народному господарстві випускників вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, оголошеним наказом Держосвіти СРСР від 22.08.88, номер 286, за направленими на роботу за розподілом в іншу місцевість жиле приміщення за колишнім місцем проживання зберігається до надання їм житлової площі на новому місці.

«Юність», (РАТАУ).

ФОТОГРАФІЯ

ДОВКОЛА НАС

Випуск 2-й

«АНТОНІНА»
Ольга СТРІЛЕЦЬ (2 курс, педфак).

«ЮНІ ДРУЗІ»
Віталій ОНИЩУК,
вчитель Івано-Франківської середньої школи
№ 13).

Конкурс

Щотижневик ЦК КПРС «Учительская газета» продовжує фотоконкурс під девізом «Ми».

До участі запрошуються фотостудії і фотогуртки шкіл, ПТУ, технікумів, Палаців піонерів і школярів, неформальних об'єднань школярів.

Приймаються фотографії форматом від 18x24 см. до 30x40 см, на глянцевому і матовому папері. Знімки не рецензуються і

не повертаються. На конверті вкажіть:

«Фотоконкурс» і адресу студії. На зворотній частині фотографії — ім'я, прізвище і вік автора, назву роботи.

Встановлено три премії для переможців:

Перша — 160 крб;

Друга — 120 крб;

Третя — 100 крб;

Адреса редакції:

103012, Москва, ГСП-2,

проезд Сапунова, 13/15.

Фотографують ентузіасти

«Західний кур'єр» ілюструють вихованці нашого вузу.

Регіональна загальнополітична газета «Західний кур'єр» видавець — Рада народних депутатів м. Івано-Франківська) вдало ілюструється фотознімками Івана Тимінського та Дениса Овчара. Денис — студент 1-го курсу філологічного факультету, а Іван — випускник вузу, нині вчителює в рідному

селі Чорний Потік Надвірнянського району. Серію фотографій «Характери» І. Тимінського вміщено в перших номерах популярної газети. В творчому доробку фотоаматорів — портрети людей, жанрові знімки, природа Карпат.

Оксана ВОВК,

Студентка 5-го курсу філологічного факультету.

Увага! Увага!

Запрошуємо шановних батьків, а також усіх, хто любить малювати і дружить з ними, взяти участь у нашому фотоконкурсі «ЩАСЛИВА МИТЬ ДИТИНИ».

По лютий 1991 року включно чекаємо від вас чорнобілих знімків (розміром не більших 18x14 см та кольорових слайдів із зображенням дітей дошкільного віку. Кращі фото ми опублікуємо в журналі. Всім учасникам буде вручено дипломи.

Для переможців встановлено три грошові премії:

— перша — 150 крб.

— друга — 100 крб.

— третя — 50 крб.

Результати конкурсу оголошимо в червневому номері наступного року.

До фотографії слід додати точні відомості про себе: прізвище, ім'я, по-батькові (повністю), вік, професію, домашню адресу. Не забудьте також вказати вік і ім'я та прізвище дитини.

З побажанням успіхів — редакція «МАЛЯТКА» (Щомісячний журнал ЦК ЛКСМ України для дітей дошкільного віку).

Гумор

Студенти сміютьсяся

Професор:
— Екзамен — це як театр: ви актор, я глядач.

Студент:
— Чудово! Зараз покличу суфлера!

Телеграма: «Як екзамен! Повідом терміново!!!»

Відповідь: «Екзамен пройшов блискуче. Професори в захопленні. Просьба повторити восени».

Син телеграфу матері: «Іспити не склав. Підготуй батька». І одертує відповідь: «Батько підготовлений. Підготуйся сама».

На заліку з фізкультури у студента Кузькова було знайдено шпиргалку. На ній написано: «Роби раз, роби два, роби три».

— Дивись, — штовхає студент свого сусіда. — Петров спиє на лекції.

— І тому ти мене розбудив!

— Послухайте, — виходить з берегів доцент, ставлячи дайку студенту, який втратив провалюється на екзамені, чому ви не працюєте! Врешті решт від навчання ще ніхто не вмер.

— Я знаю, — говорить студент, — але краще не ризикувати.

В одного студента дружина народила близнюка. Батьки, які живуть на Сахаліні, по-здоровили сина та невістку й попросили якнайшвидше привезти онуків, або вислати фотознімок. Незабаром із Харкова син надіслав листа й фото.

«В чому справа! — прийшла з Сахаліна телеграма. — Чому на знімку пише один онук! Відповідь телеграфу нехайно! Хвилюємось. Тато, мама!»

«Все нормально, — відповіли сини. — Вислати друге фото нема сенсу: другий син точнісінько такий же».

— Чому така весела!
— Я їду від стоматолога.
— А-а-а, зрозумів: весела, бо зуби не болять!

— Ні, зуби болять; просто лікар сьогодні немає в поліклініці.

— Ви електротехніки не знаєте, — каже професор студенту. — Давайте-но залікову книжку, я змушений вам поставити «двійку».

— Ні не дам, — відповідає студент — я готувався до іспиту, ночей недосипав, спитайте мене ще.

— Гарзд, посміхається професор — розкажіть, будь-ласка, як працює трансформатор.

Студент довго думає, мовчить, дивиться із сумом за вікно і нарешті наважується дати відповідь:

— У-у-у-у...

Щодня, зустрівши професора, студент чемно кланяється й говорить: «Добрий вечір професоре!»
— Чому ви, юначе, кожного разу говорите: «Добрий вечір», коли на вулиці ясний день!

— О-о-о-о, я так старанно й багато читаю конспект ваших лекцій, професоре, що аж у очах темніє!

ДАЙДЖЕСТ

НАЗВАНА «МІС СРСР — 90»

17-річна студентка Вітебського технологічного інституту Марія Кежа названа в московському готелі «Орленок» самою красивою дівчиною Радянського Союзу.

Жюрі другого всесоюзного конкурсу краси після чотирьох годин шоу-програми присвоїло їй титул «Міс СРСР-90». Спеціалісти вибрали ідеал радянської жінки 1990 року з 24 претенденток. Красуня, яка перемогла, важить 56 кілограмів, має ріст 178 сантиметрів, об'єм грудей — 86 сантиметрів, талії — 61, бедер — 93.

(«Известия»)

САХАДЖА-ЙОГА В СРСР

В Радянському Союзі побували всесвітньо відома цілителька, основоположниця школи сахаджа-йоги Шрі Матаджи Нірмала Деві і її учні, професіональні лікарі з Великобританії, Італії, Індії.

З оздоровчою програмою Шрі Матаджи виступала в Ленінграді, Києві, Сочі і в Москві. Виручені від благодійної програми засоби пінуть на створення першої вітчизняної школи спеціалістів з сахаджа-йоги. Шрі Матаджи приймає керівники Міністерства СРСР і Держосвіти СРСР.

Інтерес виявлений до цілительки, відомої у всьому світі своєю подивиничною місією, не випадковий. Запропонована нею програма здоров'я досить надійна, проста, переконлива. Судачи з ентузіазму, з яким наші співвітчизники зустрічались Шрі Матаджи і її сподвижники, у сахаджа-йоги в СРСР є майбутнє. («Известия»)

ЮНА МАНДРІВНИЦЯ

Шестилітня індонезійська дівчинка по імені Ліндрі відправилася в 550-кілометрову подорож по острову Ява від міста Семаранга до столиці країни. Ліндрі має намір побити дитячий рекорд з ходьби на дальні відстані, який вона сама встановила три роки тому, подолавши шлях в 512 кілометрів.

Ліндрі в подорожі супроводжує її батько. («Труд»)

ХТО АВТОР «ЛАМБАДИ»?

Брати Гонзало і Уліссес Хермоса з Болівії визнані справжніми авторами популярної «Ламбади». Такий вирок був зроблений Товариством авторів, композиторів і музичних андеванників в Парижі, куди брати звернулися зі скаргами на те, що французький композитор Олів'є Лорсок «вкрав» у них мелодію.

З січня місяця авторські права на цей витвір заблоковані.

(Франс Прес).
Добірку підготувала Алла ТОМІНА.

ОГОЛОШЕННЯ, ДОВІДКА

Науково-методичний центр

при виробничому об'єднанні «Прикарпаття» оголошує набір слухачів на платні курси:

прискороженого вивчення іноземних мов (англійської, німецької, французької, польської); підготовки гідів та екскурсоводів Ітуризму на базі Івано-Франківської експериментальної школи-лабораторії № 23 при педагогічному інституті імені В. Стефаніка.

Групи комплектуються із врахуванням запитів слухачів.

Заяви приймаються до 5 вересня за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського (К. Маркса), 21, кабінети 721, 723.

Телефони для довідок: 3-7491, 3-72-92, 3-73-90.

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ! ТИ ПЕРЕДПЛАТЯВ СВОЮ ГАЗЕТУ!

Увага!

Республіканські читання

У березні 1991 року в м. Харкові відбудуться республіканські педагогічні читання з проблеми «Взаємодія психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови народної освіти».

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗМІСТУ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ ПЕДЧИТАНЬ:

1. Методологічні проблеми взаємодії психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови освіти.

2. Досвід взаємодії психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови середньої загальноосвітньої школи.

3. Досвід взаємодії психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови професійно-технічної освіти.

4. Досвід взаємодії психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

5. Досвід взаємодії психолого-педагогічної теорії і практики в управлінні народною освітою.

Тези доповідей і виступів надсилаються до 1 січня 1991 року в оргкомітет республіканських педчитань за педагогічного проблематикою до НДІ педагогіки УРСР — 252030, м. Київ, вул. Лешіна, 10; за психологічною — до НДІ психології УРСР — 252033, м. Київ, вул. С. Халтуріна, 2, за рекомендаціями оргкомітетів обласних педагогічних читань, які мають відбутися до 1 грудня 1990 року.

Організаційний комітет.

Товариство Червоного Хреста

організує службу домашнього нагляду за лежачими важкохворими.

Запрошуються медиків-пенсіонери і люди, які прагнуть допомогти немічним. Оплата за домовленістю, на договірних засадах.

Бажаючих працювати в службі домашнього нагляду, і тих, хто потребує допомоги, просимо звертатися по тел. 4-83-49, 4-52-36, або в районні комітети Товариства Червоного Хреста.

Обком Товариства Червоного Хреста.

Студентський клуб

Івано-Франківського молодіжного господарського підприємства «Сузір'я»

пропонує мешканцям міста Івано-Франківська та області інформацію з питань:

обміну квартири; купівлі-продажу меблів, радіо-телеапаратури;

обміну і продажу автозапчастин та автомобілів.

Звертатися на адресу: м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11, тел. 2-70-52.

До уваги любителів української музики

Враховуючи численні побажання любителів української музики м. Івано-Франківська, Українсько-канадське спільне підприємство «Кобза» організує продаж записів української народної, естрадної, класичної та духовної музики. Пісні з фестивалю «Червона Рута», українські колядки та шедрівки твори виконавці Нік Мтавенко та інших знамих співаків і музикантів з України, записи яких здійснено на високоякісній апаратурі зарубіжного виробництва, ви зможете придбати в Івано-Франківську на Галицькій вул. 57, у магазині фірми «Меблі».

ЧЕКАЄМО НА ВАС!

Клуб Комунальників

оголошує набір на платні курси на 1990—1991 навчальний рік:

десятимісячні — конструювання та моделювання жіночого та дитячого одягу;

шестимісячні — кулінарія;

п'ятимісячні — в'язання спицями.

Адреса клубу: м. Івано-Франківськ, вул. Державного 24, тел. 2-51-50.

Ізожарти

